

А.М. ТУРИЛО, А.А. ТУРИЛО, доктори економ. наук, професори,
К.О. КАРПОВ, студент, Криворізький національний університет

ФІНАНСОВІ І ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ПІДПРИЄМСТВА: ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ Й ОБГРУНТУВАННЯ

В діяльності будь-якого суб'єкта господарювання, результати оцінки, планування і управління займають провідне місце, особливо це стосується підприємств підприємницького профілю.

Головною метою існування і розвитку підприємства визначається отримання зазначеного у відповідності до основного виду його діяльності результату.

Всі види планів діяльності (стратегічні, поточні і оперативні) зорієнтовані на результати відповідного виду, головними із яких є кінцеві результати які характеризують підсумок діяльності підприємства.

В економічній літературі проблеми оцінки і управління результатами підприємства приділено значну увагу.

Разом з тим що потрібно відмітити, що окремі аспекти відносно даної проблематики є достатньо дискусійними і потребують свого рішення на засадах відповідної логіки та обґрунтовності.

На наш погляд, потребує свого рішення така загальна для фінансів і економіки проблема, як сутність і сфера використання таких термінів як «фінансові результати підприємства» і «економічні результати підприємства».

В економічній літературі і практичній сфері діяльності суб'єктів господарювання дані терміни використовується в значній мірі як тотожні, що суперечить принципам етимології та науковості.

Наука і практика чітко по відношенню до підприємства визначають окремо економічні і фінансові його діяльності. Значить також чітко повинні бути визначені підходи щодо визначення і оцінки фінансових і економічних результатів підприємства.

Практично вся зарубіжна науково-навчальна література оперує відносно результатів діяльності суб'єктів господарювання підприємницького характеру фінансовими термінами. Так, для оцінки економічної і фінансової діяльності підприємств використовуються такі назви «фінансові результати підприємства», «фінансові коефіцієнти», «фінансові показники діяльності підприємства» тощо.

Набагато рідше в зарубіжній літературі використовуються терміни «економічні результати діяльності підприємства», «економічні показники діяльності підприємства», «показники економічних результатів підприємства» тощо.

Тобто, визначаючи, що існує економіка підприємства і фінанси підприємства, економічна діяльність підприємства і фінансова діяльність підприємства, економічна безпека підприємства і фінансова безпека підприємства, економічна стратегія підприємства і фінансова стратегія підприємства тощо при оцінці результатів підприємства, чомусь цей термінологічний баланс порушується і вони трактуються через показники та коефіцієнти фінансового толку. Очевидно що в цьому випадку має місце необґрунтоване покриття за змістом одних термінів іншими, тобто економічних термінів фінансовими.

Відбувається процес втрати (розмивання) теоретико-методологічних і методичних критеріїв стосовно визначення і оцінки фінансових і економічних результатів діяльності підприємств (і стосується це не тільки результатів підприємств).

Все що вище було ввідмічено стосовно використання термінів по відношенню до результатів діяльності підприємства в закордонній літературі характерним чином знайшло відображення і у вітчизняній науково навчальній літературі (наприклад, показник рентабельності доволі часто стає показником фінансової рентабельності).

Таким чином вирішення даної важливої проблеми суттєво підвищить теоретико-методичну базу за даним напрямком оцінки діяльності підприємства і забезпечить процес обґрунтованого розмежування показників, що характеризують фінансові і економічні результати підприємства.